

Svensk rapportering framställer USA och Ryssland negativt

Alva Bergland och Moa Haltorp*

I rapporteringen om coronavirusets framfart får Trump spela huvudrollen medan Putin hamnar i skuggan av den ryska statsapparaten. Detta visar studien *Misstänksamhet i öst och Trump-feber i väst*, som undersöker hur *Aftonbladet* och *Dagens Nyheter* rapporterar om coronaviruset i USA och Ryssland.

Coronapandemin har under det gångna året präglat nyhetsrapporteringen. I en kris av dessa mått är mediernas uppgift inte bara att rapportera om situationen i landet, utan det krävs också att blicken lyfts och riktas internationellt. ”*Misstänksamhet i öst och Trump-feber i väst – En kvalitativ studie om två svenska tidningars rapportering gällande coronapandemin i USA och Ryssland.*”, undersöker hur *Dagens Nyheter* och *Aftonbladet* rapporterar om coronapandemin i USA och i Ryssland. Studien genomfördes på dessa länder då mediebildens är viktig för hur allmänheten uppfattar vad

* Alva Bergland och Moa Haltorp studerar på journalistikprogrammet vid JMG, Göteborgs universitet.

som händer i länderna. De två stormakterna har drabbats hårt av pandemin och figurerar ofta i den mediala rapporteringen. Studien genomfördes under perioden 9 mars till 11 oktober, detta för att även kunna spåra eventuella förändringar som skett i rapporteringen över tid. För att få fram dessa resultat användes en kvalitativ innehållsanalys kombinerat med en kvantitativ pilotstudie. Den kvalitativa analysen genomfördes på totalt 19 artiklar från den valda tidsperioden, med tio artiklar från *Dagens Nyheter* och nio artiklar från *Aftonbladet*.

Den kvantitativa studien gjordes i mediearkivet med hjälp av sökord som ”corona”, ”covid” samt landet och dess president för att få fram en översiktlig bild av USA:s och Rysslands förekomst i *Dagens Nyheter* och *Aftonbladets* coronarapportering. Det totala antalet träffar var 2 287 artiklar. 80 procent av dessa artiklar handlar om USA och 20 procent om Ryssland. I studien dras därmed slutsatsen att det rapporteras mycket mer om USA än om Ryssland – men med en brasklapp: det amerikanska presidentvalet inföll under den utvalda undersökningsperioden.

Efter en genomförd kvantitativ studie påbörjades den kvalitativa studien. Där visar resultatet att båda länderna framställs i ett negativt ljus, men det som skiljer sig är hur och var kritikens lampa lyser. Dåvarande president Trump är det huvudsakliga målet för kritik vid rapporteringen om USA, medan den kritik som hörs högst i artiklarna om Ryssland är riktad mot den ryska statsapparaten. I de tio artiklar som handlar om USA figurerar Donald Trump som aktör i varenda en – och förekommer i rubriken på sex av de tio artiklar. Artiklarna utgår ofta från Trumps utta-

landen som sätts i kontext till smittskyddsexperternas kritik mot Trump. Det resulterar i en form av konfliktgestaltning och där går det att skönja likheter i rapporteringen om Ryssland, fast på ett annat sätt. Studiens resultat visar att i rapporteringen om coronakrisen i Ryssland utmynnar konfliktgestaltningen snarare i en David mot Goliat-dramaturgi: lilla människan mot stora staten. Medan det i USA är en specifik person som framställs i negativt ljus visar studien att i rapporteringen om Ryssland är det staten som framställs som problemet under coronakrisen.

I studiens resultat framkommer det i rapporteringen ett slags motvilja till Kreml i de artiklar som handlade om Ryssland – i samtliga fall av källanvändning behandlas de oberoende ryska källorna som mer trovärdiga än de som beskrevs som ”Kreml-vänliga” källor. Den kvalitativa textanalysen innefattar även en tolkning av de värdeladdade ord som används i artiklarna. I artiklar om Ryssland kan man urskilja vissa historiska anspelningar med ord som *kapplöpning* och *spioner*. Flera av orden som används framkallar även associationer till mystik: *mystiskt*, *misstankar* och *manipuleras*. I USA så görs kopplingar till krig, med ord som *fruktar*, *kriget* och *attack*. Men det görs även anspelningar på propaganda, då ord som *desinformation* används.

Studiens huvudsakliga resultat visar att rapporteringen å ena sidan framställer ett Ryssland som är splittrat mellan medborgare och makt och å andra sidan en bild av USA som är betydligt mer inriktad på Trump och hans agerande. Men både i rapporteringen från *Dagens Nyheter* och *Aftonbladet* är framställningen ogynnsam för de två länderna.

Artikeln baseras på författarnas kandidatuppsats vid JMG, *Misstänksamhet och Trump-feber – En kvalitativ studie om två svenska tidningars rapportering gällande coronapandemin i USA och Ryssland*. Den kan nås på följande adress:

<https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/67556>